

Etické přístupy k ekonomickým otázkám

Podnikatelská etika, a podobné úvahy. Trendy

Slavomír Lesňák

Aplikovaná etika v ekonomike

Oblasťná etika: ekonomika a ekonómia,
manažment, podnikanie

Profesná etika: podnikateľská, manažérska

Marie Bohatá

Podnikatelská etika se rozvíjí od 70. let
Ve světě i v ČR 2 proudy:

Do ekonomie a ekonomiky nemá etika
zasahovat (ekologický a sociální rozměr
– V. Klaus, M. Friedman

Negativním externalitám se dá předcházet
etickým jednáním
Podnikatelská etika legitimní (budou následovat...)

Nobelove ceny za ekonomii:
[2018: William Nordhaus](#)
za zahrnutí změny klimatu do dlouhodobé
makroekonomické analýzy

1976 Milton Friedman: neomezený volný
trh – bez regulací

Jednorozměrný člověk

Novofrankfurtská škola: H. Marcuse: Jednorozměrný člověk (1964)

Miesto slobody – masový konzum (naočkovanie nepravých potrieb)

Život podľa reklamy, podľa masovej výroby...

Potlačené myslenie – ideológiou konzumu, výroby, totalita

Pretechnizovaná spoločnosť – nemocná, zotročení jednotlivci

Jednorozměrný člověk: člověk řízený zvonku, autoritársky, indoktrinovaný propagandou, superkonformný, bez individuality, nekritický

Riešenie: revolta outsiderov, návrat viacrozměrnosti – kritickosť

Inšpirácie Marcuseho: E. Fromm, T. Adorno

Hippies

John Lennon: Never nikomu, komu je nad tridsať!

- Deti kvetín 60-tych rokov
- Eskalácia vzdoru proti hodnotám rodičov
 - Kultu kariéry, konzumu, hromadenia majetku, pokrytectva, usporiadaného života, vojne
 - Útek zo sveta do vlastných komunit
 - Návrat k prírode a prirodzenosti
 - Kempy, squaty, periférie, dlhé vlasy, folk, sex, marihuana, LSD, pacifizmus,
 - Protest proti establishmentu

„V r. 1968 se odhadoval počet h. ve věku od 15 do 25 let v USA na více než 200 tisíc, z toho 70 % pocházelo z bohatých vrstev“ Sociologická encyklopedie, heslo hippies

Hans Jonas: Etika zodpovednosti

- 1979, s podtitulom: Pokus o etiku pre technickú civilizáciu
- Presah i do ekonomickej oblasti a podnikania
- Človek a príroda z hľadiska technickej civilizácie
- Doteraz zodpovednosť len navzájom
- Odteraz jednať v duchu imperatívnej planetárnej zodpovednosti
- Vsadí na strach spojený s pudom sebazáchovy
- Dúfa, že nasledujúca generácia odmietne spotrebný štýl života rodičov

- Trvalá zmena nenastala
- Hnutie zaniklo
- Kúp si svoju revoltu! – komercializácia
- Odkaz len v popmusic

Milan Valach: participatívny podnik

TUR v ktorom: vlastníkmi firmy zamestnanci v mieste pôsobenia podniku

- Zodpovední sociálne i ekologicky
- Participatívny podnik minimalizuje odcudzenie
- Smeruje k priamej demokracii – angažovanosti v mieste bydliska, v obci

Svět na předělu. O politické a morální krizikapitalismu. 2 vyd. Brno: Grimmus, 2009.

Teória sociálnej kritiky

- Marek Hrubec: Od zneuznání ke globální spravedlnosti. 2011
- Transnacionálne uznanie zodpovednosti
 - Korporácie zodpovedné za svoje aktivity doma i v zahraničí
 - Dnes – nemá kto skontrolovať
 - Korporácie silnejšie ako štáty
 - Právo na ochranu ŽP a jeho vymáhateľnosť v treťom svete minimálna
 - CSR predpokladá globálny štát...

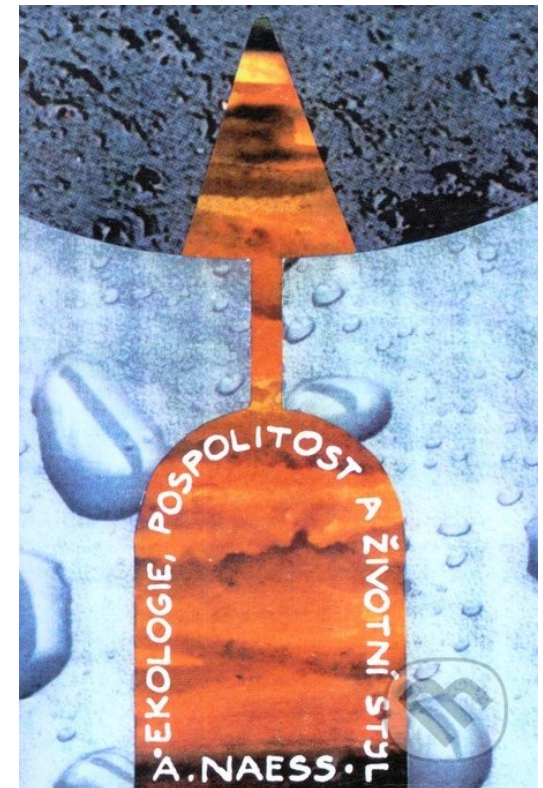
Arne Naess: Hlbinná ekológia

„*Ecology, Community and Lifestyle: Outline of an Ecosophy*“ (1989, 1976)

„shallow ecology“ (povrchná) - väčšina ochranárov i uvedomelých

→ boj proti znečisťovaniu prírody, ničeniu zdrojov; starostlivosť o zdravie človeka

„deep ecology“ (hlboká, hlbinná) – prístup spájaný s hodnotami a vnútorným prežívaním → nejde o riešenie problémov, ale o to, aby nevznikali

Ekonomika podľa Naessa

Hlbinná ekológia

Ekonomika rastu? HNP

Nie je merateľom blahobytu – zahŕňa menej produktov a služieb, ako používa priemerný človek

Nepoukazuje na prerozdelenie produktov a služieb

Nezachytáva dĺžku času, likvidáciu zdrojov, nezvratné zmeny

Fajčenie – reklama+predaj+liečenie a lieky – rast HNP

Nezachytáva a znevýhodňuje domácu prácu

Nezmyselné snahy o záchranu rastu – manipulácia?

S rastúcim HNP - zväčšenie rozdielu medzi ambíciami a možnosťami

S rastúcim HNP - rast znečistenia a nesolidárneho rozdelenia zdrojov

Nulový rast?!

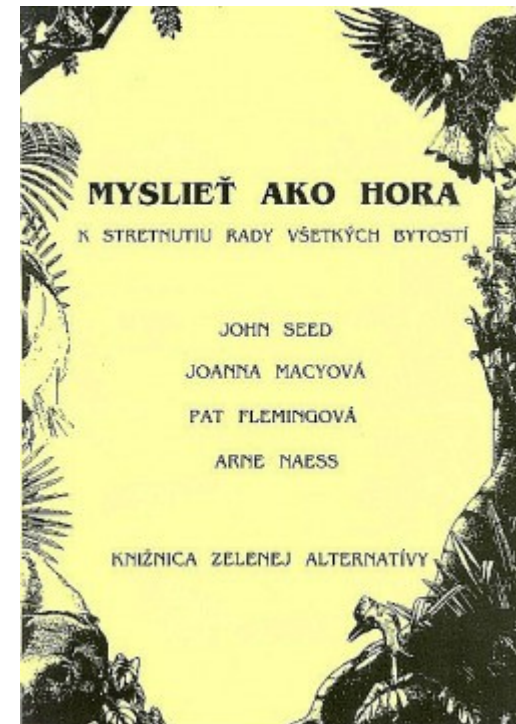
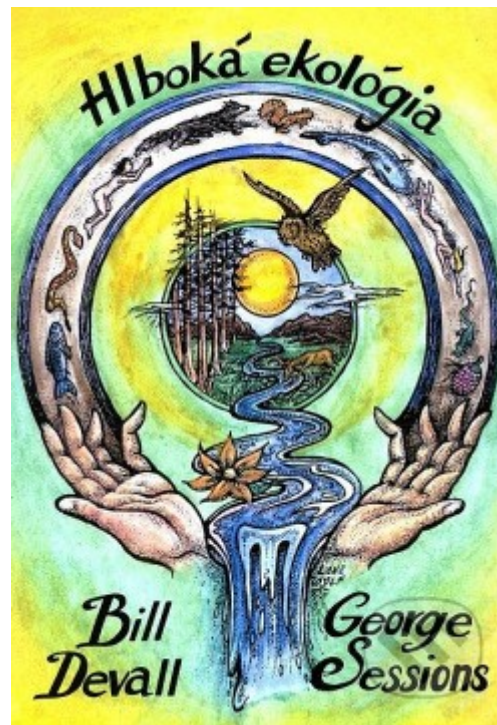
Lepší ukazovateľ? Kvalita života

„Ankety do hĺbky“

Prežívanie práce a sociálnej situácie

Vyčíslenie hodnoty ekologických projektov v peniazoch?

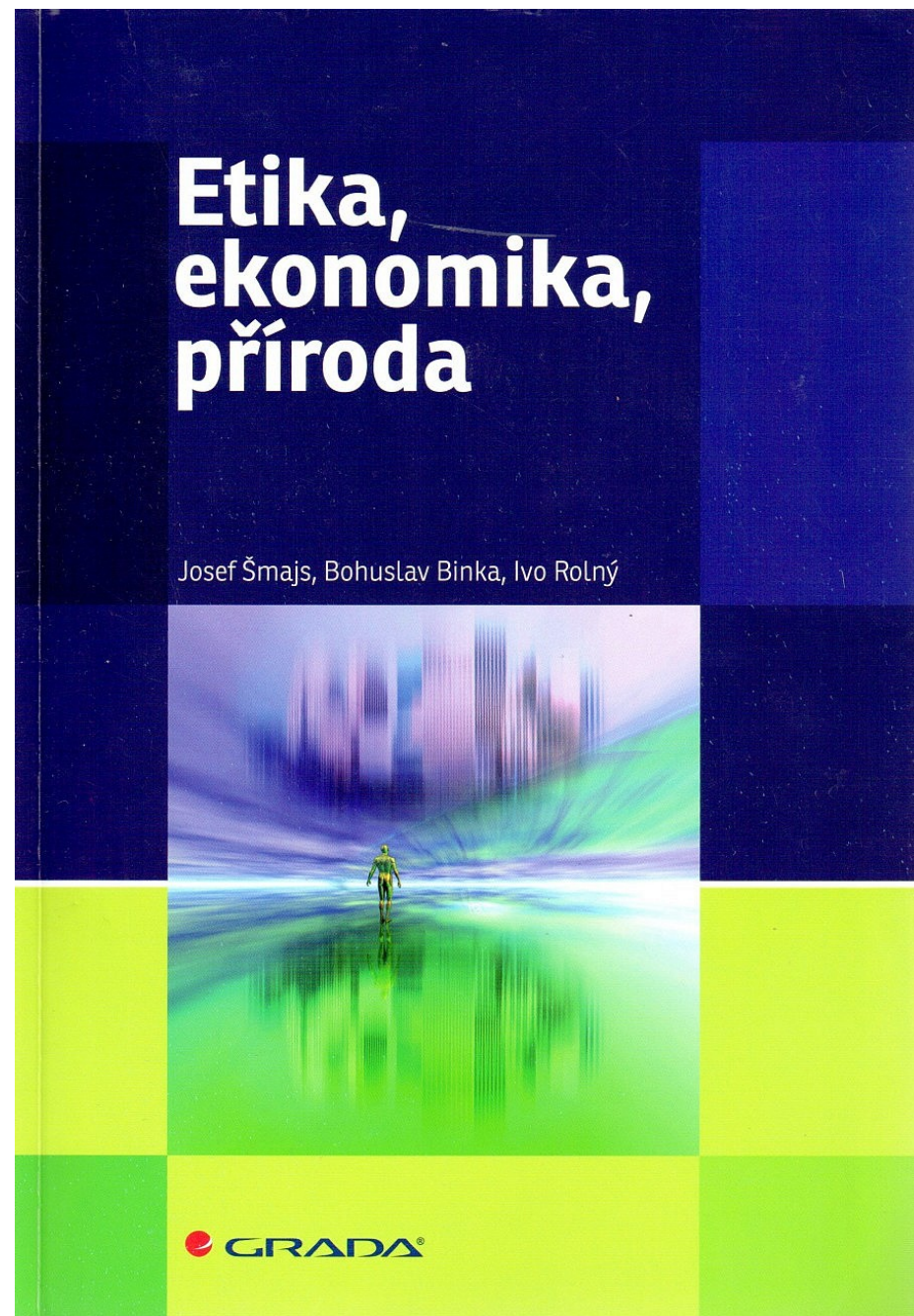
Mysliet' ako hora...

Hana Librová v ČT o Hlbinnej ekológii

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/216562248420009/>

- Aplikácia evolučnej ontológie – práca, technika
- Environmentálna etika
- Etika v podnikaní

Josef Šmajs:

Oklamaný spotřebitel ztrácí část své občanské svobody a stává se rukojmím živelně rostoucího těla ekonomiky a technosféry. Tím, že musí nakupovat hromadně vyráběné zboží včetně spotřební techniky, pomáhá roztáčet kolotoč destrukce přirozeného prostředí Země.

A protože evoluční ontologii jde nejen o výklad a pochopení bytí v jeho celku, ale také o zachování bytí...se nemůže zapodívat jen úzce antropocentrickými problémy.

..Jako lékař u lůžka nemocného se musí i ontologie v krizové situaci o osud přirozeného bytí obávat, musí něčemu bránit a něčemu usilovat...

Vznik LOHAS: USA - 90. roky

- Nové hnutie so záujmom zodpovednosť za prírodu a zdravie
- Podnikatelia i spotrebitelia
- Hlavnými aktérmi zo začiatku hlavne ľudia z biznisu
- Nenadviazali na žiadne doteraz známe ekologické hnutie
 - Vzdelaní, úspešní, perspektívni, dobre situovaní
 - Hlavne muži 40 – 50 r.
- Opustili výhodné posty a zmenili zameranie

Mravný imperatív zodpovednosti

- Voči prírode, za zdravie človeka a celej planéty
- Lifestyle of Health and Sustainability
- Zdravý, udržateľný životný štýl
- Prečo odchádzajú na vidiek zakladať biofarmy?
- Cítia zodpovednosť za zlý stav Zeme, za budúcnosť, za blízkych, urobiť dobrú vec, ...
- Dobová predpoveď: exkluzívny klub nebude mať dlhé trvanie

- Ekonomicky vzdelaní odborníci využili prednosti k naplneniu cieľov
- Ponuka bioproduktov ako osveta
- Pomocou rodiaci sa internet
- Podloženie názormi vedcov a ich výskumov na poli zdravej výživy a ŽP
- Nečakane pozitívny ohlas hlavne v intelektuálnych kruhoch
- Neskôr i u rádových spotrebiteľov
- V balíku informácie o vlastných možnostiach pre spotrebiteľov, dobrovoľníkov, ...

- Celospoločenský záujem
- Pre ekológov „ako sen“
- Lohasiáni - uvedomelí výrobcovia i spotrebitelia
- Spájajú spoločné hodnoty – prispôsobené konzumné priority, návyky

Kritéria

- vždy prospešnosť prírode a zdraviu
- etika produkcie (fairtrade)
- sociálny kontext (zdravé bývanie, dobré pracovné podmienky, alternatívna medicína, kultúrne vyžitie a pod.)

Vzdať sa výdobytkov civilizácie?

- práve naopak:
 - lohasiáni vysoké nároky i na iné produkty:
 - trvanlivejšie,
 - šetrnejšie,
 - efektívnejšie,
 - s možnými kompromismi...

Etická spotreba

1. výrobky výhradne na prírodnej báze

- odbúranie chemikálií, farbív, ochucovadiel, konzervantov, uprednostňovanie prírodných materiálov pred plastmi

2. zloženie – biologicky odbúrateľné

3. dôraz na obnoviteľné zdroje

- získavanie energie z biomasy, alternatívne zdroje

4. recyklovateľnosť

- papier, lepenka, samorozkladacie plastové tašky

5. etickosť pôvodu a produkcie

- odmietanie vykorisťovateľských praktík v treťom svete, detskej práce, testovania na zvieratách...

I zásady v osobnom živote

- minimalizácia odpadov,
 - recyklácia,
 - efektívne hospodárenie s vodou, energiou
-
- Predmety na viacnásobné použitie
 - Úsporné spotrebiče
 - Skúsenosti vymieňané na internete
 - LOHAS fórum
 - LOHAS journal

CONTACT US

SEARCH

SUBSCRIBE

LOHAS EVENTS BLOG BUSINESS DIRECTORY SUBSCRIBE ABOUT

LOCAL EVENTS 2013 PROGRAM 2013 SPEAKERS REGISTER TRAVEL/HOTEL SPONSOR/EXHIBIT VIDEO

LOHAS: WHAT IS IT?

LOHAS is an acronym for Lifestyles of Health and Sustainability, a market segment focused on health and fitness, the environment, personal development, sustainable living, and social justice.

[Learn more about the LOHAS market!](#)

FORUM

Save the Dates for the 2014 Conference October 29-30th, Boulder CO

LOHAS is the 'must attend' event for conscious business leaders to attend.

The LOHAS Business Conference provides a cross section of executives like no other, and is known for fantastic networking with decision makers who are interested in LOHAS business. Countless deals and successful relationships have manifested as a direct result of participating in the LOHAS Business Conference.

2014 Events

LOHAS Regional Networking Events

May, Denver CO

Sign up and get your daily dose of spa-living in easy, bite-size e-tips + win spa goodies and trips!

go >>

Join the \$290 billion U.S. LOHAS market.

CONTACT US

SEARCH

SUBSCRIBE

LOHAS EVENTS BLOG BUSINESS DIRECTORY SUBSCRIBE ABOUT

LOHAS Events

LOHAS Resources

- [Mission](#)
- [Job Links](#)
- [Calendar of Events](#)
- [Research](#)

Find us on Facebook

LOHAS JOURNAL The LOHAS Journal

2011 Issue Includes

Who Is the "Greener Traveler"?

Sustainable travel suppliers want to know!

Treasures from the Medicine Trail

The global search for medicinal plants

Authenticating Real

Corporate America's next marketing challenge

A Global Perspective

LOHAS behaviors on the move

LOHAS Forum 2010 Highlights

A look back on the sold-out event

LOHAS 2011 Forum

Preview the leadership gathering for all things LOHAS

Angel Investing Now

Look to the future to raise capital today

Sign up and get your daily dose of spa-living in easy, bite-size e-tips + win spa goodies and trips!

go >>

GO ORGANIC (SEARCH)

2011: 10 rokov fóra LOHAS

- 500 zástupcov najväčších firiem
- Najväčší „zelený trh“ v USA a na svete vôbec
- Rok 2010: 208 mld. \$
- Ekonomická kríza tržby neznížila
- V Nemecku je 5 mil. domácností LOHAS
- Ročný tržný potenciál: 200-400mld. Eur
- Realita: 4 mld. Eur ročne

LOHAS v ČR

- Zatiaľ žiadny výskum
- Odhad: 5-10% dospelých spotrebiteľov
- 1,5-3 mil. osôb
- MZČR výskum o biopotravínách (2008, 2010):
 - Ľudia s príjmom 15.000Kč a viac:
 - 31% raz mesačne, raz týždenne 26%, niekoľko krát týždenne 11%
 - Dôvody obmedzenia – cena:)

4. ročník Bio summit (u)

- dôkaz zapustenia koreňov
- diskusia nielen o biopotravinách, ale i o kozmetike, textile, energiách a ...
- o podnikateľskej etike, o sociálne zodpovedných investíciách, a.i.

LOHAS magazín

Sledujte nás na facebooku nebo na youtube!

Hledej:

Nejnovější články

Důležitější strana Hunger Games

...tahle trilogie smysl má, a to v tom, že 1000 stran čtete podrobnosti o tom, jak kdo koho zabil, jak se u toho cítil útočník a od zabíjení zcela neférového v podobě hladových her se dostanete k zabíjení během vzdušných války.

Můj rámeček Nkuku Kiko

30.3.2015 | rodina domov

Nad filmem Píseň moře

22.3.2015 | kultura tradice

DIY: PET tuňáči

6.3.2015 | rodina domov

Hypotyreóza vs. přírodní léčba

1.3.2015 | krása zdraví

DIY: Novin(k)ové srdce

12.2.2015 | rodina domov

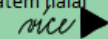
Přírodní léčba hypotyreózy

dietetika, doplňky stravy, bioterapie a další doplňkové terapie

Halal pro vegetariány i vyznavače fair trade

Kladete-li důraz na kvalitu, mohly by vás kosmetické výrobky s certifikátem halal zajímat

má "peleťá" proměna

Kosmetické etikety

Kterým přísadám byste se měli v kosmetice vyhnout? Podrobně a jasně v našem článku!!!

česťová novinečka

Minerální make-up AVerde

Na základě doporučení bloggerky LU jsme vyzkoušeli tento make-up, je lehký a moc fajn! Do konce srpna se slevou!

Řadu Baby and Sensitive Manufaktura

... doporučuje ji i 8 našich čtenářek, které testovaly s námi.

Trend 21. storočia?

- Stále rastúci počet firiem globálnej zodpovednosti
- K zodpovednému kapitalizmu
- Sociológovia: všeobecný trend 21. storočia

Morálne sporné

- Zdravší len bohatší? → lepší len...
- Menej konzumu? (rozšírenie ponuky nie nahradenie...)
- Marketing biznis modelu? (Pokrytectvo?)
- Bio vo veľkom?(je to ešte bio?)
- Bio banány z južnej Ameriky? (síce bio, ale drahá cesta...)
- Kvalitné → menej potravín → menej pre hladných? Čo výtobytky vedy?! Zahodíme ich?
- Nezmysly - biocigarety

- LOHAS – pokračujúca podpora protiprírodnej kultúry?
- Ničenie pôvodnej krajiny pre biznis pokračuje
- Je násobok ceny morálny?

CSR - Spoločenská zodpovednosť firiem

- Zakladanie nadácií
- Dobrá firemná klíma
- Starostlivosť firmy o okolie
- Podpora zamestnaneckých projektov
- Ekologická efektívnosť

Zodpovednosť alebo image?

- S nálepkou CSR - udržanie zákazníkov
- Nálepky udeľujú NGO – problém financovania, hodnotenia (ročné na základe správy), vzájomná potreba
- Kontrola CSR
- Pokračovanie devastácie s CSR
- Hlavný cieľ: zisk, nie filantropia
- Zamerané na západných zákazníkov
- CSR v treťom svete?
- CSR Europe – NGO založená Európskou komisiou

Podpora LOHAS, CSR

- Podpora existujúcej iniciatíve (lepšia ako žiadna)
- Je podporou na udržanie súčasného systému alebo naopak?
- Jedná sa o spravodlivý systém?
- Jedná sa o efektívny systém?
- Jedná sa o solidárny systém?

Globalizace vs. lokalizace

Globalizace

Smlouvy o volném obchodu 90. léta 20. st. (MMF, SB, OSN)

500 let globalizace: zotročování, genocídy, ničení kultur, imperialismus

Dnes: nejistá pracovní místa, politická, psychologická nejistota : konflikty, extremismus

Ztráta potravinového zabezpečení, podlomené zdraví, ztráta živobytí, nezdravá urbanizace, narůstající propast mezi majetnými a nemajetnými, kolaps životního prostředí

Lokalizace

Lokální vždy lepší

Nezmamená ukončit dálkový obchod, jenom

nesmyslný: norská treska (vylovená v Norsku, vykoštěna v Číně, zpátky do Norska...), Austrálie a VB si vymění ročně 20 tun balené vody, ...

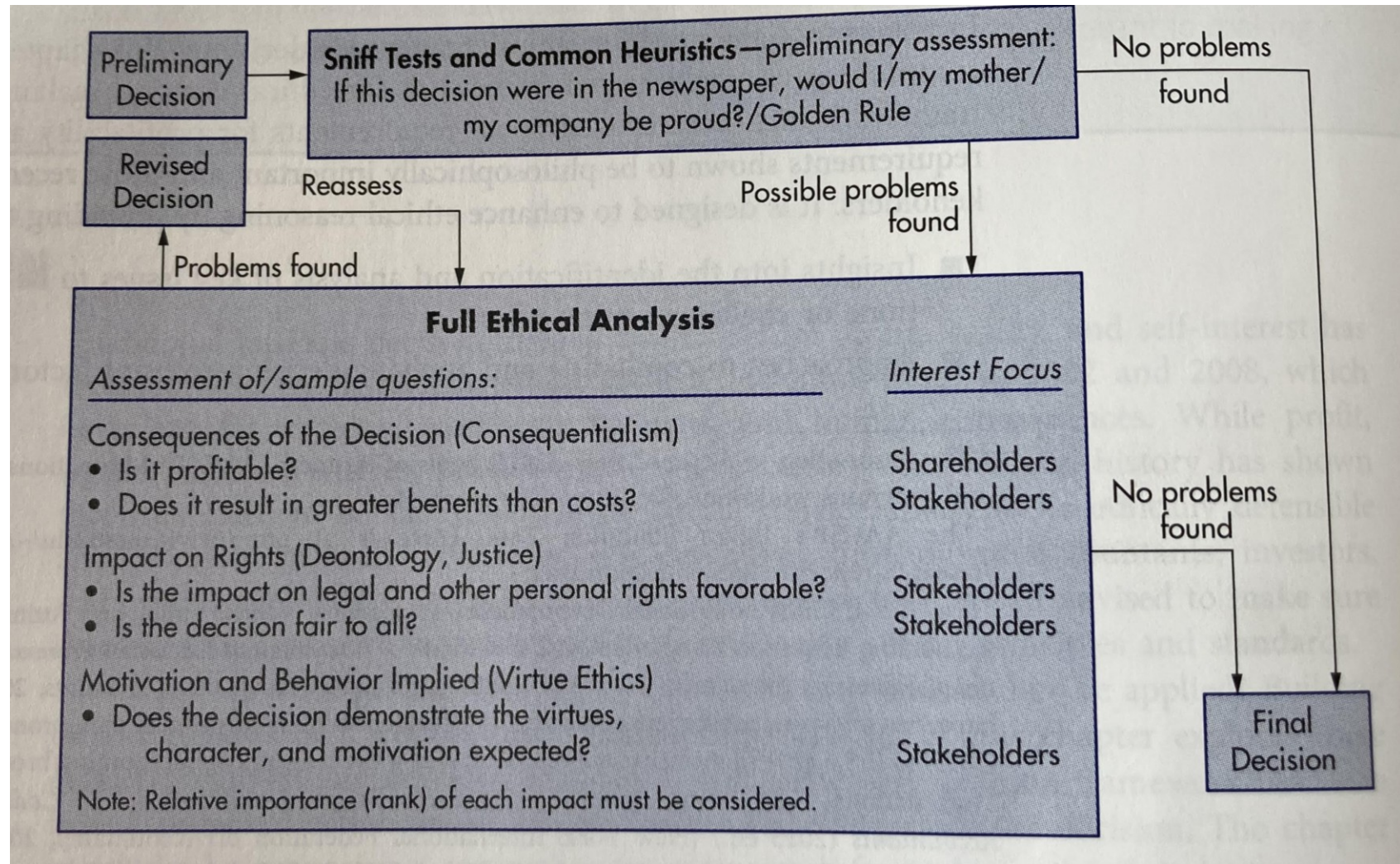
Farmářské trhy, Permakultura- napodobňující biodiverzitu, Pozemkové spolky

komunitní rozhlasové stanice

Domácí vzdělávání, tradiční a komplementární medicína

Decentralizovaná obnovitelná energie, a d.

Sprievodca jednaním: Brooks, Dunn, 2017, s. 184.

BROOKS, Leonard J. a Paul DUNN. *Business and professional ethics for directors, executives & accountants*. Boston, MA: Cengage Learning, [2018].